

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 696/2020
17.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш, др Илије Зиндовића и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Радислав Маравић, адвокат у ..., против туженог „Милан Благојевић“ а.д. Смедерево, чији је пуномоћник Слободан Сврзић, адвокат у ..., ради поништаја решења о удаљењу и решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизијама тужилаца и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3989/18 од 11.01.2019. године, у седници већа одржаној 17. септембра 2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3989/18 од 11.01.2019. године у другом, трећем и четвртом ставу изреке.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужилаца изјављеној против одлуке о трошковима поступка садржане у ставу трећем пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3989/18 од 11.01.2019. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужилаца изјављена против одлуке о трошковима поступка садржане у ставу трећем пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3989/18 од 11.01.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П1 265/16 од 30.11.2017. године, ставом првим изреке, одбијени су тужбени захтеви тужилаца за поништај решења туженог бр. ... од 03.08.2006. године у односу на тужиоца АА и решење туженог бр. ... од 03.08.2016. године у односу на тужиоца ББ, којима су тужиоци удаљени са рада. Ставом другим изреке, поништена су решења туженог од 23.10.2006. године којим су тужиоцима отказани уговори о раду, као незаконита и тужени је обавезан да тужиоце врати на рад. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3989/18 од 11.01.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена пресуда

Основног суда у Смедереву П1 265/16 од 30.11.2017. године у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу другом изреке. Ставом трећим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужилаца и туженог и потврђено решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде. Ставом четвртим изреке, одбијени су захтеви тужилаца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су изјавили благовремену ревизију, са предлогом да се ревизија сматра изузетно дозвољеном на основу члана 404. Закона о парничном поступку, побијајући решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке, док је тужени изјавио ревизију против правноснажне другостепене пресуде у ставу другом, трећем и четвртм, због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по ревизији туженог, по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/2018 и 18/2020 - у даљем тексту: ЗПП) и одлучио да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Разлози туженог којима истиче повреде одредаба парничног поступка, да првостепени суд није одлучио о свим захтевима тужилаца, нису разлози предвиђени законом за изјављивање ревизије, по одредбама члана 407. ЗПП, те их ревизијски суд не разматра. Неосновано се ревизијом туженог истиче да је у поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став. 1. у вези са чланом 194. и члана 3. ЗПП, јер је тужба недопуштена. Чланом 191. став. 1 Закона о раду, прописано је да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад. Дакле, суд одлучује о законитости решења о престанку радног односа и он ту одлуку, решење послодавца, може поништити и истовремено одлучити о реинтеграцији радника, што је у конкретном случају и учињено. Другостепени суд није одлучивао о тужбеном захтеву, већ је одлучио о жалби тако што ју је одбио и потврдио првостепену пресуду по одредби члана 387. став 1. тачка 2. ЗПП, те нема битне повреде одредаба парничног поступка пред другостепеним судом у смислу члана 374. став 1. у вези члана 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука од тужбеном захтеву за поништај решења туженог о отказу уговора о раду тужиоцима, тужиоци су били запослени код туженог и то тужилац АА на основу Уговора о раду од 02.07.2001. године на одређено време, на радном месту ..., а тужилац ББ на основу Уговора о раду од 02.07.2001. године на неодређено време, на радном месту ... . Решењем туженог о удаљењу са рада бр. ...од 03.08.2006. године и бр. ... од 04.08.2006. године, тужиоци су удаљени са рада због учињене повреде одредбе члана 18. став 2. Закона о штрајку. Оспореним решењима туженог о отказу уговора о раду од 23.10.2006. године тужиоцима је отказан уговор о раду. Пре отказа уговора о раду, тужени је тужиоцима упутио упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду у писаној форми дана 14.08.2016. године, које су тужиоци примили истог дана, а тужени је упозорење упутио синдикату чији су тужиоци чланови, ради давања мишљења. У

образложењу оспорених решења о отказу уговора о раду, наведено је да су запослени учесници штрајка који је отпочео Одлуком синдиката „Независност“ од 20.07.2006. године, код послодавца, да су запослени грубо прекршили одредбе Закона о штрајку, на тај начин што су током штрајка 26, 27. и 28.07.2006. године, са осталим штрајкачима, блокирали капију, односно главни колски улаз у круг фабрике и тако онемогућили одвијање саобраћаја из круга фабрике и према кругу фабрике, да су оваквим понашањем тужиоца по мишљењу туженог онемогућили туженог да располаже својим средствима и да обавља делатност, као и да врши довоз сировина. У штрајку који је организовао УГС „Независност“ као један од четири репрезентативна синдиката код туженог, учествовало је око 200 запослених, међу којима су били и овде тужиоци, док је већина запослених код туженог несметано радила. Током трајања штрајка, у периоду од 26. до 28.07.2006. године, део штрајкача је блокирао колски улаз у круг фабрике туженог, а део учесника у штрајку је мирно седео на зеленој површини у кругу фабрике. Услед блокаде, један камион није успео да уђе у круг фабрике ради утовара робе. Међутим, тужиоци нису идентификовани као учесници у блокади.

На основу овако утврђених чињеница нижестепени судови су закључили да је незаконито решење о отказу уговора о раду тужиоцима. Тужени је оспорена решења о отказу уговора о раду донео на основу састављеног списка запослених који су учествовали у штрајку, не утврђујући која возила су заустављена на капији и ко је од учесника штрајка заустављао та возила и учествовао у блокади капије, због чега су нижестепени судови закључили да тужени није доказао да су тужиоци учинили повреду радне обавезе које су им оспореним решењем о отказу уговора о раду стављене на терет.

Према оцени Врховног касациоиног суда нижестепени судови су правилно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев.

Штрајк или прекид рада представља Уставом гарантовано основно социјално право. Према одредби члана 61. Устава Републике Србије, запослени имају право на штрајк у складу са законом и колективним уговором. Право на штрајк може бити ограничено само законом, сходно природи или врсти делатности. Закон о штрајку („Службени лист СРЈ“ бр. 29/96 и „Службени гласник РС“ бр. 101/05, 103/12 – одлука УС) одредбама члана 14. став 1. прописује да организовање штрајка односно учешће у штрајку под условима утврђеним овим законом не представља повреду радне обавезе, не може бити основ за покретање поступка за утврђивање дисциплинске и материјалне одговорности запосленог и не може за последицу имати престанак радног односа запосленог.

За разлику од учешћа у законитом штрајку, које се не може санкционисати отказом уговора о раду, одредбама члана 18. став 2. Закона о штрајку је прописано да члан штрајкачког одбора или учесник у штрајку који штрајк организује и води на начин којим се угрожава безбедност лица, имовине или здравља људи или који спречава запослене који не учествују у штрајку да раде, односно онемогућава наставак рада по окончању штрајка или спречава послодавца да користи средства и располаже средствима којима послодавац обавља делатност, чини повреду радне дужности за који се може изрећи мера престанка радног односа.

Наведени отказни разлог међутим подразумева да постоји конкретно противправно поступање и индивидуална одговорност запосленог током штрајка, јер

учесник штрајка који се понаша по правилима не може сносити одговорност за незаконито поступање других учесника.

Из утврђеног чињеничног стања не произлази да је тужени доказао да су тужиоци блокирали капију или онемогућавали и спречавали запослене који не учествују у штрајку, да раде, нити су тужиоци спречавали туженог као послодавца да користи средства и располаже средствима којима тужени обавља делатност на начин који им се описом повреде ставља на терет.

Одредбом члана 179. став 1. тачка 3. Закона о раду, прописано је да послодавац може запосленом отказати уговор о раду, ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то ако запослени не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Правилан је закључак другостепеног суда да се нису остварили услови који чине обележје повреде радне обавезе.

Чињеница да су појединци – учесници у штрајку блокирали улаз у круг фабрике туженог не доводи до одговорности тужилаца без конкретно утврђене њихове кривице, коју тужени није доказао. Заједнички, колективни умишљај штрајкача да блокирају капију и да на тај начин онемогуће послодавца да несметано обавља рад, не представља оправдан разлог да се и учесницима штрајка који нису предузимали незаконите радње у смислу правила из члана 18. став 2. Закона о штрајку, откаже уговор о раду. Зато ревизијом туженог није доведена у сумњу правилност закључка нижестепених судова о незаконитости спорног решења о отказу уговора о раду тужиоцима. Последица незаконитог отказа је сагласно одредби члана 191. став 1. Закона о раду, враћање тужилаца на рад.

Из наведених разлога ревизија туженог је неоснована, те је применом одредбе члана 414. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

О ревизији тужилаца Врховни касациони суд је одлучио на следећи начин.

Применом члана 404. став 1. ЗПП, посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда, потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије Врховни касациони суд цени у већу од 5 судија.

Побијаним правноснажним решењем потврђено је првостепено решење о трошковима поступка. О праву тужилаца на накнаду трошкова поступка одлучено је применом одредба члана 153. и 154. ЗПП којима је прописано када странка има право на накнаду трошкова парничног поступка и за које парничне радње. У примени тих одредаба не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потреба уједначавања судске праксе, или новог тумачења права, што значи да нису испуњени услови из члана 404. став 1. ЗПП на основу чега је одлучено као у ставу другом изреке.

Из изложених разлога, одлучено је као у ставу другом изреке. Одлучујући о дозвољености ревизије, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није дозвољена.

Трошкови поступка представљају споредно потраживање и сагласно одредби члана 28. став 2. Закона о парничном поступку нису меродавни за оцену дозвољености ревизије. Право на ревизију у смислу наведене одредбе закона се оцењује са становишта вредности главног потраживања, а не споредних потраживања, међу која спадају и трошкови поступка. Отуда ревизија изјављена само против решења о трошковима парничног поступка није дозвољена, према врсти одлуке која се побија.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је одбацио ревизију тужиоца, применом члана 413. у вези са чланом 420. став 6. Закона о парничном поступку, у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић